

“Als we iemand ontmoeten, proberen we vooral goed te luisteren,” legt zuster Isabel uit. © RR

Brazilaanse zuster Isabel van Zaden van het Woord:

“Vinden welke plek God voor jou heeft voorbereid”

Langzamerhand raken de Braziliaanse zusters in het blauwe habijt van de gemeenschap Zaden van het Woord vertrouwd in het straatbeeld van Hasselt. “We helpen mensen ontdekken welke plaats God voor hen voor ogen heeft”, vertelt zuster Isabel.

In een appartement van de minderbroeders in Hasselt leeft, bidt en werkt op verzoek van de Limburgse bisschop, Patrick Hoogmartens, sinds een viertal jaar een communiteit van de charismatische gemeenschap Zaden van het Woord. Mo-

menteel gaat het om de Franse verantwoordelijke, Christine Raffara, een alleenstaande leek, de twee jonge Braziliaanse religieuzen Isabel en Maria-Salomé, en twee novicen uit Brazilië die pas een maand geleden zijn aangekomen: Sara

en Andressa. Het Franse echtpaar Georges en Marie-Josette Bonneval richtten *Sementes do Verbo* 10 jaar geleden in het Braziliaanse Palmas op. Ze hadden voordien in de Franse Limousin al zo'n charismatische gemeenschap geleid. De gemeenschap groepeerde intussen een tachtigtal leden – zowel gehuwden als celibatairen, godgewijde mannen en vrouwen en priesters – die hun hele leven in dienst van de missie stellen. Zaden van het Woord is actief in Brazilië, Portugal en België, en sinds vorige week ook in het Canadese Calgary.

Sabbatjaar

“We helpen mensen ontdekken welke plaats God voor hen voor ogen heeft”, vertelt zuster Isabel. De gemeenschap is beschikbaar voor geestelijke begeleiding, om het Woord van God te verkondigen, om her en der te getuigen of om vorming te organiseren. Vorige zomer nog begeleidde ze in Bree een retraite rond het thema: Heer, wat wilt U dat ik doe? “In andere landen bieden we de mensen een sabbatformule aan waarbij ze negen maanden lang ons gebeds- en leefritme delen, maar ons apartement laat ons dat hier nog niet toe.”

Apostolaat van ontmoeting

“In Brazilië doen we ook aan armenzorg”, legt gemeenschapsverantwoordelijke Christine uit. “Maar hier is er een andersoortige armoede: God niet meer kennen. Vele mensen hebben nochtans dorst naar het Woord van God.” De zusters hebben het over het “apostolaat van de ontmoeting”. “Als we iemand ontmoeten, proberen we vooral goed te luisteren”, legt zuster Isabel uit. “Zo ontdekken we Gods Woord in het hart van die persoon, want God leeft er net als in ons hart. Het gaat om die uitwisseling.”

“Hier is er een andersoortige armoede: God niet meer kennen.”

De grootstehindernis die de zusters voor hun apostolaat moesten overwinnen, is de taalbarrière. Maar niet de minste twijfel dat ze daarin geslaagd zijn: na vier jaar in Hasselt spreken Christine, Maria-Salomé en Isabel meer dan behoorlijk Nederlands. “Ja, dat was moeilijk”, lacht zuster Maria-Salomé. “Maar het is een kwestie van respect voor de context waarin we werken. In onze gemeenschap in Portugal letten we er zelfs op Portugees zonder Braziliaanse tongval te spreken.” III

“Buitenlandse priesters mask

“We moeten dringend andere kerkmodellen uitproberen in plaats van onbesuisd priesters te importeren.” Dat vindt de Franse theoloog Arnaud Join-Lambert. Hij ziet voor die priesters wel een rol bij het uitwerken van de modellen. Hun aanwezigheid in Belgische parochies is veel groter in het zuiden van het land dan in Vlaanderen.

Theologische of systematische reflectie over de “omgekeerde” missie is schaars. Arnaud Join-Lambert, al een tiental jaar verbonden aan de Universit  Catholique in Louvain-la-Neuve (UCL), hoopt daar verandering in te brengen.

Is er een definitie van de “omgekeerde” missie?

“Zo'n definitie bestaat allerm minst. Ik ben trouwens niet gelukkig met de term ‘omgekeerde’ missie, want die suggereert dat er naar analogie met de vroegere Noord-Zuid-missie nu een missie van Zuid naar Noord is. Maar dat klopt niet. Destijds brachten de missionarissen het evangelie naar regio's waar de boodschap van Jezus Christus tevoren niet weerklonk of het christendom de cultuur nog niet had doordrongen. Dat is bij ons niet het geval: onze landen werden al gekerstend.”

“Natuurlijk kunnen priesters, mannelijke of vrouwelijke religieuzen of lekenpastores afkomstig uit vroegere missiegebieden, die bij ons actief zijn, hun pastorale werk en dus roeping als ‘een missie’ beleven. Maar dat is wat anders dan ‘de missie’. Zeker in de twintigste eeuw was die een massale volksbeweging. Elke parochie zond zijn missionarissen uit. Zowel het gelovige volk als de kerkelijke hiërarchie was voortdurend in gebed maar ook financieel en ma-

terieel met ‘onze’ missionarissen verbonden. Beweren dat Afrika ons vandaag missionarissen levert zoals de Belgische kerk destijds missionarissen naar Congo of elders zond, slaat theologisch nergens op. Die nieuwe ‘missionaris’ is immers niet gelijk aan de vroegere missionaris of het ‘omgekeerde’ ervan. De missie van de late negentiende en twintigste eeuw maakte deel uit van een kerkelijk elan; de hele westerse kerk was missionair. Op uitzonderingen na maken de pastorale bedienaars van vreemde oorsprong nu geen deel uit van een soortgelijk elan.”

“Onze landen werden al gekerstend.”

Zijn er in onze West-Europese steden dan geen pastorale werkplekken waar het christendom intussen ver te zoeken is en die je kan “kerstenen”?

“Het christendom is in onze steden inderdaad serieus teruggedrongen. Voor het merendeel van de West-Europese stedelingen betekent christen-zijn weinig of niks meer. Maar de historische kerstening blijft zichtbaar aanwezig, in het straatbeeld, in onze instellin-

Arnaud Join-Lambert (UCL): “Beweren dat Afrika ons vandaag missionarissen levert zoals de Belgische kerk destijds missionarissen naar Congo of elders zond, slaat theologisch nergens op.” © UCL